

16.02.24

9-А-Б клас

Історія України

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Визвольний рух у 1860-1890 роках.

Мета: охарактеризувати причинно-наслідковий зв'язок між аграрними реформами і зародженням робітничого і соціал-демократичного рухів; вплив заборонних актів російської імперської влади (Валуєвського циркуляру, Емського указу) на динаміку розвитку українського руху; поняття «інтелігенція», «громадівський рух»; визначити особливості інституційного етапу в розвитку українського руху, значення громадівського руху; охарактеризувати кримськотатарське національне відродження; обґрунтувати судження про історичне значення діяльності Володимира Антоновича, Михайла Драгоманова, Ісмаїла Гаспринського.

Актуалізація опорних знань

Експрес опитування

1. Яким було населення Наддніпрянської України у другій половині ХІХ ст.?
2. Які зміни відбулися у житті й суспільному становищі селян за пореформеної доби?
3. Яким було становище дворянства? Чим воно відрізнялося від їхнього життя у дореформену добу?
4. Із яких соціальних груп формувалася і яке становище в суспільстві посідала буржуазія?
5. Схарактеризуйте умови життя і праці промислових робітників.

Словниковий батл: пригадаймо поняття:

*Пореформений період	* Наддніпрянська Україна
* Промисловий район	*Промисловий переворот
*Індустріалізація	*Протекціонізм
*Модернізація	*Іноземний капітал
*Внутрішній ринок	

Мотивація навчальної діяльності

Синтез думок

Вивчення нового матеріалу

Хронологічний ланцюжок: запам'ятайте і запишіть дати

- 1859 - виникнення першої громади, відкриття в Києві першої в Російській імперії недільної школи.
- Початок 1860-х років - діяльність хлопоманів.
- 1861 - створення в Києві Громади.
- 1861-1862 - видання в Петербурзі першого українського журналу «Основа».
- 1863 - Валуєвський циркуляр про заборону друкування українською мовою шкільних і релігійних видань.
- 1863-1864 — польське повстання.
- Початок 1870-х років - відновлення громадівського руху.
- 1876 - Емський указ.
- 1891—1893 - діяльність таємної студентської організації Братство тарасівців.

На рубіжжі 50-60-х років XIX ст. напередодні селянської реформи 1861 р. в Україні з новою силою завирувало національне громадсько-політичне життя. Цього разу воно виявило себе в громадівському русі.

Робота з поняттям (запишіть в зошит)

Громадівський рух — діяльність культурно-освітніх організацій, які мали на меті сприяти розвитку народної освіти, свободі літературного слова, поширенню національної ідеї, формуванню національної свідомості.

Етапи громадівського руху:

I – 50-60 рр. XIX ст.

1859 р. – перша громада, С-Петербург

Склад: В. Білозерський, М. Костомаров, П. Куліш, Т. Шевченко.

Діяльність:

- ❖ Видання першого українського журналу «Основа» – 1861 р.
- ❖ Друк творів українських письменників та вчених.
- ❖ Виступи за відродження української мови.
- ❖ Розвиток освіти.

1861 р. – Українська *громада у Києві*.

Склад: близько 200 чоловік. Очолював В. Антонович.

Діяльність: доводили що український народ є окремою нацією.

- Дружнє ставлення до усіх слов'янських народів.
- Необхідно підвищувати свідомість українського народу.
- Організовували недільні школи для дорослих, здійснювали навчання українською мовою, створювали українські підручники.
- Друкували книжки, відкривали школи, бібліотеки, виступали з лекціями, видавали газети, журнали.

Робота зі схемою (запишіть)

*Володимир Антонович
і Пантелеймон Куліш
у період діяльності
«хлопоманів»*

Українські хлопомани В. Антонович,
Б. Познанський та інші

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Постать в історії

Володимир Антонович

(1830(1834)—1908) серед українських діячів другої половини XIX ст. був надзвичайно яскравою постаттю: історик, археолог, етнограф, археограф; засновник народницької школи в українській історичній науці; головний редактор тимчасової комісії для розгляду давніх актів у Києві (1863—1880 рр.); із 1878 р. — професор російської історії Київського університету; із 1881 р. — голова Історичного товариства Нестора - літописця, один із засновників і лідерів київської «української громади»; автор багатьох історичних і публіцистичних праць. Незважаючи на всю неоднозначність свого життя, він залишався вірним тим словам, що завершували його твір «Моя сповідь»: «сподіваюсь, що працюю і любов'ю заслужу коли-небудь, що українці визнають мене сином свого народу, оскільки я все готовий розділити з ним».

Київська громада 1861 р.

Леонід Глібов

Услід за київською «Українською громадою» були організовані громади в Чернігові, Вінниці, Катеринославі, Катеринодарі на Кубані, Одесі, Полтаві, Харкові, а також у Москві.

Вони розширювали мережу недільних шкіл, доки їхня кількість в Україні не наблизилася до сотні.

Також громадівці займалися видавничою діяльністю. Так, у Чернігові виходив тижневик «Чернігівський листок». Його видавцем і редактором був відомий поет-байкар Леонід Глібов.

Робота з підручником: стор. 176-179

Робота з таблицею (запишіть)

Опрацюйте наведену таблицю та скажіть, як намагалися діяти громаdivці.

Організація	Представники	Мета	Діяльність
1859 р. Громада Петербург	П. Куліш, М. Костомаров, Т. Шевченко	Поширення національної ідеї, захист українців від русифікації	<ul style="list-style-type: none">Видання «Букваря южно-русского» Т. Шевченка.1861-1862 рр. — виходить перший у Росії український часопис «Основа»
1859 р. «Хлопомани» Київський університет	В. Антонович, Т. Рильський, Б. Познанський	Захист інтересів українців, скасування кріпацтва	<ul style="list-style-type: none">Вивчали життя народу, його традиції, займалися просвітництвом.Саморозпустилися на межі 1860-1861 рр., натомість створюють українську громаду
1861-1863 рр. Українська громада Київ, Чернігів, Полтава, Харків, Одеса	В. Антонович, П. Чубинський, Т. Рильський, Б. Познанський	Досягнення національно-культурної автономії для України. Розв'язання національного питання шляхом широкої просвітницької діяльності серед народу	<ul style="list-style-type: none">Організація недільних шкіл для дорослих, збирання коштів на видання літератури.Валуєвський циркуляр 1863 р. заборонив діяльність громад. Заарештовано та засуджено П. Чубинського, О. Кониського

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: https://youtu.be/saLYM2r_Xx0?si=bOc2k32gLxOvWhlo

Бесіда

1. Коли і де виникла перша громада?
2. Покажіть центри громадівського руху на карті на с. 178.
3. Охарактеризуйте культурно-освітню діяльність громад наприкінці 1850-х - на початку 1860-х років.
4. Хто такі хлопомани?

Домашнє завдання:

- Прочитайте § 24, опрацюйте опорний конспект.
- Занотуйте дати, поняття, таблицю з конспекту.
- Повторити тему Початок національного відродження.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу

nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!